מערך פעילות

נובי גוד ישראלי

משך: שעה וחצי | **קהל יעד:** ש״שנים | **עזרים:** מקרן + מסך, קטעי קריאה

המערך מנוסח בלשון זכר מטעמי נוחות בלבד, אך מיועד לכל המגדרים

רציונל

במפגש זה נבקש להעמיק את ההיכרות עם חג הנובי־גוד, המזוהה עם יוצאי ברית המועצות לשעבר. באמצעות היכרות זו ננפץ סטריאוטיפים על החג, ונעסוק בקושי שעימו התמודדו יוצאי ברית המועצות בהגירה לישראל. כמו כן, נבחן את האפשרות של צעירים להוביל שינוי חברתי.

מטרות

- ✓ עיסוק במשמעות חג הנובי־גוד.
- ✓ בחינת המתח בין שמירה על תרבות ארץ המוצא לבין הרצון בתחושת שייכות.

מהלך

1 פתיחה

נאמר שבמפגש זה נעסוק בחג הנובי־גוד, ונשאל את המשתתפים: מה אתם יודעים על חג הנובי־גוד? איפה פגשתם אותו לראשונה? נסביר שמקורו של החג בברית המועצות, שבה המשטר הקומוניסטי אסר על קיום כל פולחן דתי – ולכן האזרחים ציינו בתאריך זה את חג ה"נובי־גוד" (השנה החדשה): חג חילוני ואזרחי לחלוטין, נטול משמעות דתית או פוליטית.

כעת נצפה יחד בסרטון "נובי־גוד ישראלי", ונעצור בדקה 0:42, בכותרת "ומה אני באמת עושה בנובי גוד", ונפנה את השאלה למשתתפים: מה עושים בנובי־גוד? לאחר מכן נסיים לצפות בסרטון.

לצפייה בסרטון "נובי־גוד ישראלי" ←

כעת נשאל את המשתתפים

- אילו טעויות נפוצות עולות בסרטון? האם גם אתם חשבתם כך?
- מה מקורן של הטעויות האלו?

2 חוויית הנובי־גוד בארץ

נקרא יחד שני קטעים קצרים של צעירים ישראלים יוצאי ברית המועצות, המספרים על חוויית הנובי־גוד בארץ (מתוך אתר "נוביגוד ישראלי" – נספח).

לאחר מכן נשאל את המשתתפים

- מה הרגשות / המחשבות שלכם בעקבות הטקסטים? אילו קשיים מתוארים בהם?
- האם יש משהו שמוכר לכם בחוויה המתוארת? האם פגשתם בה בעבר?
- מה ניתן ללמוד על החברה הישראלית מתוך הטקסטים? האם היינו רוצים שדברים ייראו אחרת?

3 התעוררות הנובי־גוד

נאמר שהיום, בניגוד לעבר, צעירים רבים חוזרים לחגוג את הנובי־גוד בגאווה. נצפה בסרטון של כאן 11: "לא צריך למחוק את התרבות שלנו": הישראלים חוגגים נובי גוד.

לצפייה בסרטון של כאן 11 ←

ונשאל את המשתתפים: **מה דעתכם על היוזמה של הצעירים להחיות את הנובי־גוד?**

4 סיכום

סבב סיום: דבר שהמפגש חידש לי / גרם לי לראות באור אחר את חג הנובי־גוד.

מערכי פעילות נוספים ניתן למצוא במרכז ההדרכה של מחלקת שנת שירות

נספח

קטעי קריאה – חוויית הנובי־גוד בארץ

"ניחוח של זרות"

ניחוח של זרות. עליתי לארץ בגיל שלוש וחצי, עם אחי, הורי, סבים וסבתות. מאחר ואני ואחי הגענו בגיל מאוד צעיר, ניסינו, כמו ילדי עולים רבים, להיות ישראלים על דרך השלילה- להתכחש לכל דבר רוסי. נמנעתי מלדבר על משפחתי, על הסבא בסלון שאמנם לימד אותי קרוא וכתוב, אך התביישתי כשסיפרתי שהוא גר איתנו.

חגיגות הנובִי גוֹד היו מקור נוסף לבושה. כל שנה ההורים היו מוציאים קופסה ישנה ומרכיבים עץ אשוח מפלסטיק. הם קישטו אותו בצעצועים שבריריים מקופסא מאובקת אחרת, הכינו הרבה אוכל, הזמינו אורחים.

אני ואחי נמנענו מלספר על כך שההורים הרוסים שלנו חוגגים "כריסמס". זה חשף את הרוסיות שלנו, היה לכך ניחוח של זרות. היינו מתעמתים איתם, מסרבים לחגוג, נותנים הסברים מופרכים על נצרות שנוגדת את היהדות. לאחר מספר שנים העץ הפסיק לקשט את סוף דצמבר.

שנים מאוחר יותר, כשהתבגרתי מספיק כדי להפסיק להתבייש ולהתחיל ליהנות מתרבותי השנייה, שאלתי את ההורים איפה העץ והצעצועים. בעצב הודו שהם זרקו אותו כי כל כך שנאנו את החגיגות.

מאז חגגנו את הנובִי גוֹד יחד כל שנה, עם ענף אשוח בכוס מים והמון אהבה.

ס', בן 29

"הנובי גוד האסור"

הנובִי גוֹד האסור. אמא שלי תמיד שנאה את הנובִי גוֹד. משהו בעלייתנו ארצה חייבה אותה לישראליות וליהדות. נראה שהיא רצתה להשיל את חייה הקודמים, כמעט בהגזמה. אף פעם לא הצלחתי להבין את זה אך מעולם לא העזתי לחלוק עליה. את הנובִי גוֹד האחרון חגגנו כשהייתי בן 3, בוולגוגרד. מצאתי את המתנה שלי מתחת למשהו שנראה כתחתונים או גופייה- מכונית על שלט. זה היה מרגש ומסעיר. שיחקתי בה עם מאיה שהייתה הבת של השכנה והחברה הראשונה שלי. המכונית נשברה תוך רבע שעה ומאיה אמרה "אמרתי לך!". כמה חודשים לאחר מכן כבר חיינו באשקלון ולא חגגנו עוד נובִי גוֹד. לפני כשנה אמי נפטרה. מעולם לא שאלתי אותה מה היא שנאה כל כך בחייה הקודמים, למה כל כך ניסתה למחוק אותם. כיום אני מצטער על כך

גיא ויסמן, בן 30, אשקלון